

2.2.

Монетарни агрегати

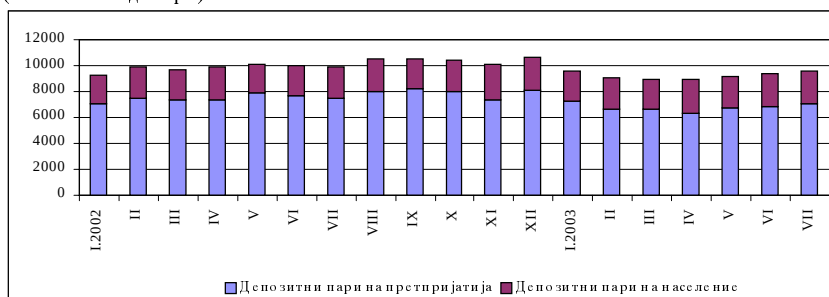
Интензивираната побарувачка за готови пари (под влијание на сезонски фактори), повисокото ниво на трансакциони депозити на претпријатијата (при регистрирано интензивирање на економската активност), како и порастот на штедењето во банкарскиот систем, во јули 2003 година резултираа со позитивна месечна динамика на монетарните агрегати.

Паричната маса M1 во јули 2003 година ѝовисока на месечна основа за 2,4%

Во јули 2003 година беше регистрирано понатамошно интензивирање на побарувачката за готови пари. Така, во однос на претходниот месец нивото на готови пари во оптек беше повисоко за 3,6%. Позитивната месечна динамика на готовите пари во оптек, делумно се должи на сезонските ефекти во периодот на годишни одмори и пред Илинденските празници. Сепак, на годишна основа нивното ниво е пониско за значителни 8,1%. Порастот на депозитните пари (тековни и жиро сметки) беше помалку интензивен и изнесуваше 1,1% (во однос на истиот месец од претходната година тие се пониски за 0,3%). Динамиката на вкупните депозитни пари беше под доминантно влијание на промената на депозитните пари на претпријатијата, во услови на скромно зголемување на депозитните пари на населението (месечен пораст од 0,5%). Така, во услови на регистрирано интензивирање на економската активност (следена преку движењето на индустриското производство), во јули 2003 година депозитните пари на претпријатијата остварија месечен пораст од 3,4%. Од аспект на меѓугодишната динамика, наспроти повисокото ниво на депозитни пари на населението (4,8%), кај депозитните пари на претпријатијата беше регистриран годишен пад од 4,7%, што претставува успорување на меѓугодишниот пад за 5,8 процентни поени. Во структурата на вкупните депозитни пари, депозитните пари на населението учествуваат со 22,1%, додека учеството на депозитните пари на претпријатијата изнесува 61,6%. Ваквите движења на готовите пари во оптек и депозитните пари резултираа со месечен пораст на паричната маса M1 од 2,4%, додека на годишна основа таа е пониска за 4,6%.

Графикон 14

Депозитни пари на претпријатијата и населението
(во милиони денари)

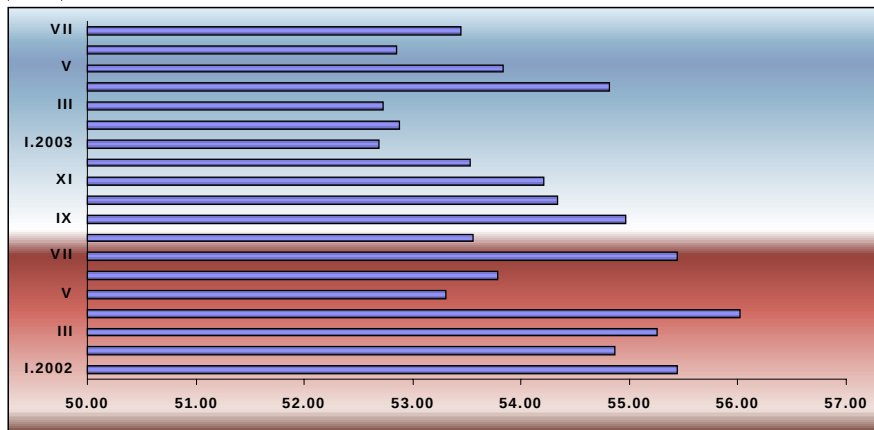
Повисокиот интензитет на пораст на готовите пари во оптек, во однос на порастот на трансакционите депозити, во јули 2003 година детерминираше месечно зголемување на учеството на готовите пари во оптек во паричната маса M1 од 0,6 процентни поени, со што на крајот од месецот тоа изнесуваше 53,4% (на годишна основа, учеството на готовите пари во оптек е пониско за 2 процентни поени). Од аспект на монетарната мултипликација, во

јули 2003 година монетарниот мултипликатор на паричната маса M1 изнесуваше 1,53 и е идентичен како и во претходниот месец.

Графикон 15

Учество на готовите пари во оптек во паричната маса M1
(во %)

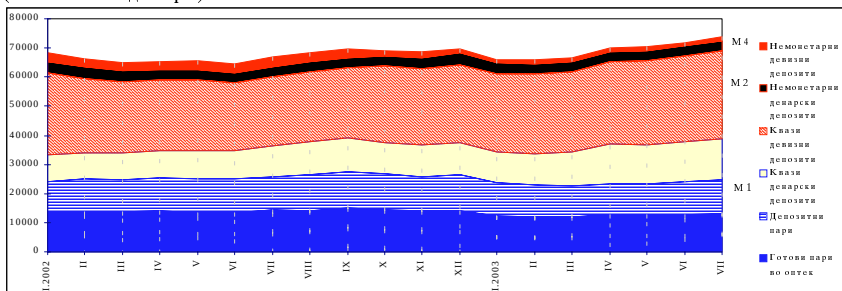

*Продолжува растечкиот
тренд на пошироките
монетарни агрегати M2 и
M4*

Порастот на готовите пари во оптек и трансакционите сметки, надополнет со понатамошното зголемување на депозитниот потенцијал на банките услови позитивна месечна промена на монетарните агрегати M2 и M4. Така, преференциите на економските субјекти за штедење на краток рок резултираа со месечно зголемување на паричната маса M2 од 2,4%. Незначителното зголемување на долгорочното штедење во домашна валута и порастот на ограничените депозити на претпријатијата за девизни дознаки придонесоа кон остварување на месечен пораст на паричната маса M4 од 2,6%. Во јули 2003 година, динамиката на процесот на монетарна мултипликација беше речиси идентична како и во претходниот месец, при што монетарните мултипликатори на паричната маса M2 и M4 изнесуваа 4,28 и 4,58, соодветно. Во однос на истиот месец од претходната година, монетарните агрегати M2 и M4 се повисоки за 14,6% и 10,3%, соодветно, рефлектирајќи го понатамошното интензивирање на преференциите кон краткорочно штедење.

Графикон 16

Монетарни агрегати и нивните компоненти
(во милиони денари)

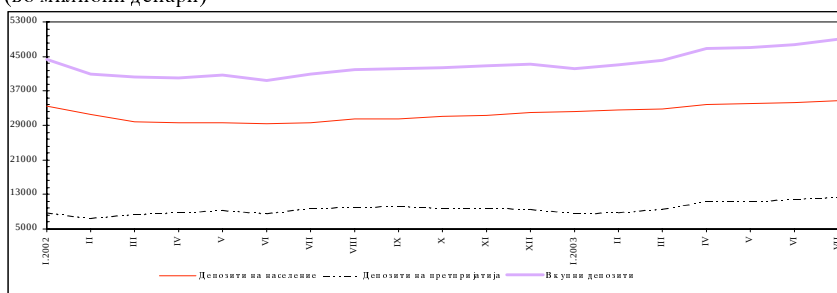

*Зајакнај интензивеј на
пораст на депозитниот
потенцијал на банките...*

*...при повисоко ниво на
краткорочните и
долгорочните депозити на
недржавниот сектор*

Во јули 2003 година беше регистрирано интензивирање на месечната стапка на пораст на вкупните депозити на недржавниот сектор⁴. Така, депозитниот потенцијал на банките на месечна основа беше повисок за 2,7%. Притоа, од аспект на рочната и валутната структура пораст е регистриран кај сите видови на депозити. Како реакција на промените во каматната политика на банките, во рамките на краткорочните денарски депозити беше регистрирана редистрибуција од депозити орочени до еден месец кон депозити по видување. И покрај тоа што повисокото ниво на долгорочните депозити, речиси целосно е генерирано од депозитите на претпријатијата наменети за девизни дознаки, сепак беше забележан и скроман пораст на долгорочните депозити на населението. Во рочната структура, учеството на краткорочните депозити во вкупните депозити изнесуваше 90,4% и на месечна основа е пониско за 0,2 процентни поени. Од аспект на валутната структура, девизните депозити и понатаму ја задржуваат својата доминантна позиција (во јули 2003 година нивното учество изнесуваше 64,7% и во однос на претходниот месец е речиси непроменето). На годишна основа, депозитниот потенцијал на банките е повисок за значителни 19,8%.

Графикон 17
Динамика на депозитите
(во милиони денари)

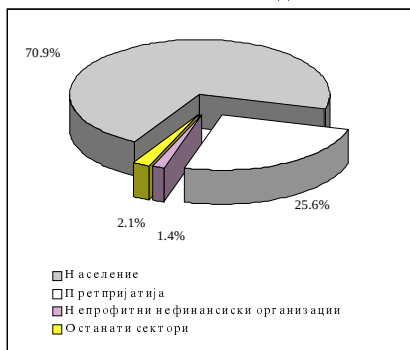
*Пораст на депозитите на
населението на месечна и
годишна основа*

Вкупните депозити на населението, во јули 2003 година забележаа месечен пораст од 1,7%. Притоа, најинтензивна позитивна динамика е регистрирана кај краткорочните депозити во странска валута, главно како одраз на кумулирањето на девизни средства на сметките по видување. Така, краткорочно орочените депозити на населението беа повисоки на месечна основа за 1,8%, наспроти помалку интензивниот пораст на депозитите орочени на долг рок (0,7%). Од валутен аспект, депозитите во домашна валута не забележаа промена, додека девизните депозити беа повисоки на месечна основа за 2,2%. Имено, повисокото ниво на депозити во домашна валута орочени до шест месеци, во целост беше компензирано со намалувањето на денарските депозити по видување. Солидниот кредибилитет на банкарскиот систем, како и растечкото значење штедењето во рамките на банкарскиот систем се потврдуваат со понатамошното одржување на високата меѓугодишна стапка на пораст на вкупните депозити на населението (во јули 2003 година таа изнесуваше 17,1%).

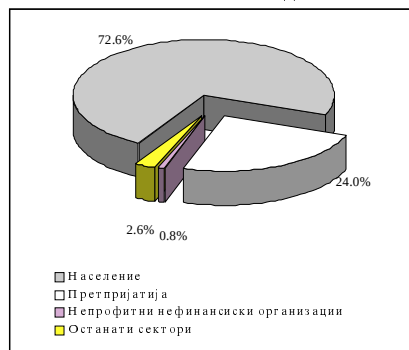
⁴Вкупните депозити на недржавниот сектор опфаќаат краткорочни и долгорочни (денарски и девизни) депозити на економските субјекти (без депозитните пари).

Графикон 18
Структура на депозитите по сектори
31.07.2003 година

31.07.2002 година

*Изразена резонанзност на
депозитите на
претпријатијата на
каматната политика на
банките*

Како и во претходниот месец, и во јули 2003 година вкупните депозити на претпријатијата беа повисоки на месечна и годишна основа (5,2% и 27,7%, соодветно). Притоа, повисоко ниво е регистрирано кај сите видови на депозити. Од аспект на рочната структура, на месечна основа краткорочните депозити беа повисоки за 3,7%, додека порастот на долгорочните депозити беше поинтензивен и изнесуваше 28,6%. Како реакција на промените во поставеноста на каматната политика на банките (намалување на каматните стапки на депозитите орочени до еден месец), во рамките на краткорочните денарски депозити беше забележана редистрибуција на средства од депозити орочени до еден месец кон сметките по видување. Движења во иста насока беа забележани и кај краткорочните депозити во странска валута. Повисокиот износ на средства за девизни дознаки беше главната детерминанта на месечниот пораст на долгорочните депозити на претпријатијата. Од валутен аспект, денарските и девизните депозити на претпријатијата забележаа месечен пораст од 4,5% и 6,1%, соодветно.